

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER
Dodiplomski visokošolski strokovni študijski program Management

Diplomska naloga
DAVČNA IZVRŠBA IN ANALIZA UČINKOVITOSTI
IZVRŠBE

Mentor: mag. Vilma Milunovič

KOPER, 2005

ROMANA PRUDIČ

POVZETEK

Poslanstvo Davčne uprave Republike Slovenije je učinkovito pobiranje davkov v dobro države in njenih državljanov oziroma vseh davčnih zavezancev. Davki so za državo glavni vir prihodkov. Davčno področje je eno izmed kompleksnejših pravnih področij, s katerim se srečuje praktično vsakdo. Plačevanje davčnih obveznosti je obvezno in se mu ni moč izogniti. Izvršba pomeni prisilno izterjavo neplačane davčne ali druge obveznosti. Postopek se uvede s sklepom o davčni izvršbi zoper dolžnika, ki zapadlega davka ni plačal v predpisanem roku. V diplomski nalogi je predstavljen postopek davčne izvršbe v okviru davčnega postopka, kdaj se uvede, kako poteka, kakšne vrste poznamo, kakšne so pravice dolžnika in pravna sredstva pred uvedbo postopka ter na kakšne načine se dolgovi izterjajo. Skozi analizo učinkovitosti so opredeljeni vzroki za neplačevanje davkov in predlogi, kako doseči bolj učinkovito izvršbo.

Ključne besede: davčna izvršba, učinkovitost izvršbe, analiza izvršbe, davčni dolg, dolžnik, davčni postopek, izvršilni naslov, sklep, neplačevanje davčnih obveznosti, izterjevalec

ABSTRACT

Taxes are for the state the main sources of funds together with other incomes. Those instruments are a country's economic and social policy. Tax sphere is one of complex science of law which partially everybody is meeting. Paying of taxes is necessary and can not be avoided. An execution is a forcible collection of unpaid fiscal of other liabilities. The forcible collection in tax matters is instituted by means of execution issued against the debtor who failed to pay matured taxes within deadline. In degree is introduced procedure of reinforcement tax debts within the sphere of taxes, how and when it can be initiated, the course of procedure, what kind of executions are known, what are the rights of debtor and which are legally ways before the procedure of execution and how the debts can be exacted. Through the analyses of efficiencies are introduced the reasons for an paid taxes and how to achieve more efficient exaction.

Key words: tax execution, efficiency of execution, analyse of execution, tax debt, debtor, sphere of taxes, executive address, coercive tax exaction, outstanding of tax liabilities, tax collector

UDK 35.077:336.22(043.2)

VSEBINA

1	Uvod	1
2	Davčna uprava Republike Slovenije – DURS	3
2.1	Organizacija DURS	4
2.1.1	Generalni davčni urad	4
2.1.2	Posebni davčni urad	4
2.1.3	Davčni uradi	4
2.1.4	Davčne izpostave	5
2.2	Naloge DURS	5
2.2.1	Odmera davkov	6
2.2.2	Davčna evidenca	7
3	Davčna izvršba	8
3.1	Načela davčne izvršbe	8
3.2	Obvestilo o neplačanem davku	9
3.3	Izvršilni naslovi	9
3.4	Sestavine sklepa o davčni izvršbi	10
3.5	Pravna sredstva	11
3.5.1	Pritožba	11
3.5.2	Ugovor	11
3.6	Zastaranje	12
3.7	Odpis, delni odpis, odlog in obročno odplačevanje davčnega dolga	12
3.7.1	Odpis v celoti	12
3.7.2	Delni odpis	13
3.7.3	Obročno plačilo	13
3.7.4	Odlog plačila	13
4	Postopek davčne izvršbe	14
4.1	Davčna izvršba na dolžnikove denarne prejemke	16
4.2	Davčna izvršba na dolžnikova denarna sredstva	16
4.3	Davčna izvršba na premičnine	17
4.3.1	Rubež premičnih predmetov	18
4.3.2	Ocenitev premičnih predmetov	19
4.3.3	Prodaja premičnih predmetov in poplačilo dolga	19
5	Analiza učinkovitosti davčne izvršbe za leto 2003 v primerjavi z letom 2002	21
5.1	Davčni dolg v letu 2003 v primerjavi z letom 2002	21
5.1.1	Zneski izdanih in plačanih sklepov o davčni izvršbi po načinu izvršbe	25
5.1.2	Davčna izvršba davkov po vrstah obveznosti	27
5.1.3	Učinkovitost izvršbe 2003/2002	30
5.2	Vzroki za plačilno nesposobnost davčnih zavezancev	31
5.3	Možnosti izboljšanja davčne izvršbe	33
5.3.1	Kadri	33

5.3.2 Prostorska, tehnična in programska oprema.....	34
6 Sklep	36
7 Literatura in viri.....	38

SLIKE

Slika 5.1 Davčna izvršba po načinu izterjave v letu 2002.....	26
---	----

Slika 5.2 Davčna izvršba po načinu izterjave v letu 2003.....	27
---	----

TABELE

Tabela 5.1 Statistični podatki DURS na področju davčne izvršbe – davčni register	22
Tabela 5.2 Statistični podatki DURS na področju davčne izvršbe – realizacija prihodkov	22
Tabela 5.3 Statistični podatki DURS na področju davčne izvršbe – davčna izvršba....	23
Tabela 5.4 Statistični podatki DURS na področju davčne izvršbe – aktivni dolg	23
Tabela 5.5 Število in zneski izdanih ter plačanih sklepov za leto 2002.....	24
Tabela 5.6 Število in zneski izdanih ter plačanih sklepov za leto 2003	25
Tabela 5.7 Davčna izvršba po vrstah obveznosti za leto 2002.....	28
Tabela 5.8 Davčna izvršba po vrstah obveznosti za leto 2003.....	29
Tabela 5.9 Primerjava izdanih sklepov za leto 2003 in 2002.....	30
Tabela 5.10 Primerjava plačanih sklepov za leto 2003 in 2002	31

KRAJŠAVE

DURS	Davčna uprava Republike Slovenije
ZDS	Zakon o davčni službi

ZDavP Zakon o davčnem postopku

1 UVOD

Davki so glavni vir prihodkov države, brez katerih ne bi mogla delovati nobena država. Znotraj države je organizirana davčna služba, ki je zadolžena za odmerjanje, obračunavanje, pobiranje in izterjavo davkov. Do davčne izvršbe neplačanih davkov pride v primeru, ko davčni zavezanec obveznosti, ki mu jih odločba nalaga, ne izpolni v predpisanem roku. Postopek davčne izvršbe ureja zakon o davčnem postopku.

Namen diplomske naloge je prikazati postopek in značilnosti davčne izvršbe, ki se prične z izdajo sklepa o izvršbi na dolžnikove denarne prejemke, na dolžnikova denarna sredstva in v kolikor izvršba ni uspešna, na dolžnikovo premoženje in nepremično premoženje.

Kazalci učinkovitosti dela davčne uprave so v posameznih davčnih ureditvah zelo različni, kot na primer (Milost in Milunovič 2001, 10):

- znesek davčnega dolga v primerjavi z zneskom pobranih dajatev,
- stroški delovanja davčne uprave v primerjavi z zneskom pobranih dajatev,
- delež pobranih dajatev v primerjavi z zneskom odmerjenih (načrtovanih) dajatev,
- znesek pobranih dajatev na zaposlenega,
- kazalci na posameznih področjih nalog (izterjave, inšpekcije, reševanja pritožb), ki jih je zaradi različnih vrst dajatev, ki se pobirajo v posamezni državi in zaradi različne organiziranosti davčnih uprav, težko primerjati.

V diplomski nalogi se bom omejila na učinkovitost davčne izvršbe in primerjala število izdanih in plačanih sklepov ter zneske izdanih in plačanih sklepov. Predstavila bom analizo učinkovitosti izvršbe v letu 2003 v primerjavi z letom 2002. Skozi analizo vzrokov slabega plačevanja davčnih zavezancev in možnosti povečevanja učinkov davčne izvršbe bom poskušala predstaviti ukrepe za izboljšanje. Uporabila bom metodo opisovanja iz sekundarnih virov, metodo analize in sinteze ter primerjalno metodo.

V prvem delu bom prikazala organiziranost Davčne uprave Republike Slovenije in njene naloge. V naslednjem delu bom predstavila načela davčne izvršbe, ki jih je potrebno pri izvršbi dosledno upoštevati. Posredno upoštevanje načel terja od davčne uprave, da pred izdajo sklepa pošlje dolžniku obvestilo o neplačanem davku. Za zavezanca je tudi pomembno, da je seznanjen s pravnimi sredstvi, zastaranjem in v katerih primerih lahko poda vlogo za odpis, delni odpis, odlog ali obročno odplačevanje davčnega dolga. V nadaljevanju bodo opisani postopki sklepov o izvršbi, ki se pripravljajo na izpostavah davčnega urada, to so sklep o izvršbi na dolžnikove denarne prejemke, na dolžnikova denarna sredstva ali na premoženje. V tem delu bom opozorila

na spremembe nekaterih določb novega zakona, ki pa na samo izdajo sklepov nimajo vpliva. V zadnjem delu se bom osredotočila na analizo učinkovitosti davčne izvršbe v letu 2003 v primerjavi z letom 2002. Primerjala bom število izdanih in plačanih sklepov ter znesek izdanih in plačanih sklepov po vrstah obveznosti in načinu izvršbe. V nadaljevanju bom opredelila vzroke za neplačevanje davčnih zavezancev in predstavila predloge za izboljšanje davčne izvršbe.

Pri pisanju diplomske naloge se bom omejila na postopek davčne izvršbe, ki ga ureja zakon o davčnem postopku. Podatke, ki jih bom potrebovala za analizo učinkovitosti, bom pridobila iz poročila o delu Davčne uprave Republike Slovenije za leto 2003.

2 DAVČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE – DURS

Sedanja oblika Davčne uprave Republike Slovenije je bila ustanovljena julija 1996, in sicer z združitvijo Agencije za plačilni promet in Republiške uprave za javne prihodke. Ustanovitvi davčne službe je botroval sprejem zakona o davčni službi. Zaradi poenotenja davčnih postopkov je bil ob ustanovitvi sprejet tudi zakon o davčnem postopku, ki je skupaj z zakonom o davčni službi podrobno opredelil organizacijo, pristojnosti in postopke delovanja službe.

Poslanstvo, vizija, cilji in strateški načrt Davčne uprave Republike Slovenije so predstavljeni v Strateškem načrtu Davčne uprave Republike Slovenije za obdobje od 2001 do 2004 (<http://www.gov.si/durs/index.php?lg=sl&f=02.html>).

Poslanstvo Davčne uprave Republike Slovenije je učinkovito pobiranje davkov v dobro države in njenih državljanov s korektnim odnosom do davčnih zavezancev.

Vizija Davčne uprave Republike Slovenije je zmanjševanje davčnega razkoraka, ki se ugotavlja z razmerjem med pobranimi javnofinančnimi prihodki in davčnimi zaostanki, z deležem davčnih zaostankov v bruto domačem proizvodu, z dejanskim donosom posameznega davka in izračunanim možnim donosom ter z oceno sive ekonomije v bruto družbenem proizvodu. Opredeljene naloge za zmanjševanje davčnega razkoraka so (<http://www.gov.si/durs/index.php?lg=sl&f=02.html>):

- aktivno sodelovanje na področju priprave davčnih predpisov, zlasti v delu, ki določa davčne postopke in kaznovanje,
- poenostavitev davčnih postopkov,
- izpopolnjevanje in uvajanje sodobnih informacijskih tehnologij,
- večanje obsega, izboljševanje metod in uvajanje novih metod davčnega nadzora in izterjave ter
- izboljšanje servisiranja davčnih zavezancev.

Zaradi izpolnjevanja davčnih obveznosti kot državljanske vrednote in s tem učinkovitega pobiranja davkov, Davčna uprava Republike Slovenije letno javno objavi poročilo o izvajanju nalog, ki vsebuje podatke o pobranih davkih po vrstah davkov, stroške davčne uprave, nastale pri pobiranju davkov in oceno stanja izvajanja davčnega sistema (ZDS-1, 4. člen). Ob koncu koledarskega leta se za vse naloge davčne uprave pripravi tudi letni plan dela, s katerim se predvidi in začrta smernice za naslednje leto. Na podlagi plana se ugotavlja realizacijo in učinkovitost opravljenih nalog v tekočem letu.

2.1 Organizacija DURS

Davčna uprava je organ v sestavi Ministrstva za finance in je za svoje delo odgovorna ministru, samostojno in neodvisno pa deluje na področju zakonsko opredeljenih pristojnosti, ki se nanašajo na davčne obveznosti posameznih davčnih zavezancev.

Sedež Davčne uprave Republike Slovenije je v Ljubljani. Davčno upravo RS sestavljajo generalni davčni urad, 14 uradov, ustanovljenih za posamezno območje ter posebni davčni urad. Davčni uradi imajo izpostave kot notranje organizacijske enote.

2.1.1 Generalni davčni urad

Generalni davčni urad deluje na področju celotne Slovenije. Je organizacijsko središče davčne službe (Čok, Prevolnik in Stanovnik 1998, 18). Vodi ga generalni direktor. Ima naslednje oddelke (<http://www.gov.si/durs/other/uradi/dugu.pdf>):

- služba za odnose z javnostjo,
- služba za notranji nadzor,
- služba za mednarodno izmenjavo informacij,
- davčni sektor,
- sektor za nadzor,
- sektor za davčno knjigovodstvo in izterjavo,
- sektor za načrtovanje, analiziranje in statistiko,
- služba za organizacijo in kadre,
- izobraževalni center,
- sektor za informacijsko tehnologijo in
- sektor za materialne in splošne zadeve.

2.1.2 Posebni davčni urad

Posebni davčni urad za celotno območje Slovenije opravlja naloge davčnega urada za tiste gospodarske družbe, ki so v preteklem davčnem letu dosegli 5 milijard tolarjev skupnih prihodkov in za banke, hranilnice, zavarovalnice, družbe, ki prirejajo igre na srečo, borze, borzoposredniške družbe, družbe za upravljanje in klirinško depotne družbe.

2.1.3 Davčni uradi

Davčni uradi so razdeljeni teritorialno za območje ene ali več občin in imajo naslednje oddelke (<http://www.gov.si/durs/other/uradi/dulj.pdf>):

- oddelek za kontrolo in pobiranje (sem spada odsek za kontrolo in odmero ter odsek za knjigovodstvo in prisilno izterjavo),

- oddelek za davčno inšpiciranje,
- oddelek za pravne naloge,
- oddelek za načrtovanje, analize, statistiko, registracijo in informiranje,
- oddelek za delovanje davčnega informacijskega sistema,
- oddelek za skupne naloge.

2.1.4 Davčne izpostave

Izpostave vodijo vodje izpostav, ki so hkrati pomočniki direktorja Davčnega urada, izpostava pa je organizirana v štiri odseke:

- odsek za informiranje in registracijo davčnih zavezancev,
- odsek za kontrolo, odmero in obračun davkov in drugih dajatev,
- odsek za davčno knjigovodstvo in izterjavo in
- odsek za skupne naloge.

Vsak odsek ima svojega vodjo, odsek za kontrolo, odmero in obračun davkov in drugih dajatev, pa ima glede na širši delokrog tudi vodje skupin (dohodnina, pravne osebe, obračun drugih dajatev – prispevki za zdravstveno, invalidsko in socialno zavarovanje za zavezance in pri njih zaposlene delavce, promet premičnin, nepremičnin in drugo).

2.2 Naloge DURS

Davčna uprava RS izvaja naloge v skladu z zakoni in podzakonskimi akti, ki urejajo obdavčenje in postopek v zvezi z obdavčenjem, zakonom, ki ureja inšpekcijski nadzor in z drugimi predpisi ter mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Slovenijo.

Naloge davčne službe so opredeljene v Zakonu o davčni službi (ZDS-1, 3. člen) in zajemajo:

- pobiranje davkov in drugih obveznih dajatev,
- opravljanje nadzora nad zakonitostjo, pravilnostjo in pravočasnostjo izpolnjevanja davčnih obveznosti,
- preprečevanje in odkrivanje davčnih prekrškov ter drugih kaznivih ravnanj,
- prisilna izterjava denarnih terjatev države in samoupravnih lokalnih skupnosti,
- izvajanje predpisov Evropske skupnosti in mednarodnih pogodb, ki obvezujejo Slovenijo z delovnega področja službe, sodelovanje in izmenjava podatkov z organi Evropske skupnosti, pristojnimi organi držav članic UE in pristojnimi organi drugih držav,

- sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in strokovnimi združenji s področja davkov proučevanje in analiziranje delovanja davčnega sistema in ukrepe davčne politike ter dajanje pobud za reševanje zadev s tega področja in
- opravljanje drugih nalog, določenih z zakonom ali predpisom na podlagi zakona.

Naloga Davčne uprave je tudi, da omogoča zavezancem, da zavarujejo in uveljavljajo svoje pravice in jih opozarja na pravne posledice njihovih dejanj ali opustitev v postopku; prav tako mora skrbeti, da nevednost in neukost udeležencev v davčnem postopku nista v škodo njihovih pravic (Čok, Prevolnik in Stanovnik 1998, 14).

Davčni urad opravlja naslednje naloge (ZDS-1, 13. člen):

- odmera davkov in davčna izvršba odmerjenih davkov,
- davčna evidenca,
- izvajanje nalog davčnih preiskav,
- odločanje v davčnem postopku na prvi stopnji, izvajanje davčnih postopkov denarnih terjatev države in samoupravnih lokalnih skupnosti,
- izvajanje vračil preveč plačanih davkov in pripadajočih obresti,
- odločanje v postopkih o davčnih prekrških,
- opravljanje določenih nalog s področja delovnih razmerij, strokovnega usposabljanja in izpolnjevanja delavcev službe,
- sodelovanje z inšpekcijskimi organi ter organi policije,
- dajanje strankam potrebne informacije o izvajanju predpisov o obdavčenju in davčnem postopku in
- vzdrževanje davčnega registra.

V nadaljevanju sta podrobneje opisani dve nalogi, ki sta pomembnejši z vidika davčne izvršbe, to je odmera davkov in davčna evidenca.

2.2.1 Odmera davkov

Davčnim zavezancem se odmerja davke na podlagi davčnega obračuna, obračuna davčnega odtegljaja in določbe o odmeri davka (Horvat 2001, 3).

Davčni obračun je način obdavčitve, ko davčni zavezanec med letom sam obračunava in plačuje akontacije davka, in sicer v mesečnih, trimesečnih ali polletnih obrokih. Na koncu leta mora pristojnemu davčnemu organu predložiti obračun iz poslovne dokumentacije, na podlagi katerega se ugotovi dejanska višina davka, ki jo mora davčni zavezanec poravnati za preteklo leto.

Obračun davčnega odtegljaja se imenuje obračun davka, ki ga za davčnega zavezanca izračuna, odtegne in plača plačnik davka, to je delodajalec ali izplačevalec

posameznega dohodka. Plačnik davka izračuna davčni odtegljaj na podlagi ugotovljene davčne osnove, davčnih olajšav in davčne stopnje.

Odločbo o odmeri davka izda pristojni davčni organ na osnovi davčne napovedi davčnega zavezanca, ali pa na podlagi ugotovitev posebnega postopka, kot je postopek davčnega nadzora. Z odločbo davčni organ odmerja davke od letne osnove za preteklo ali tekoče leto, v pavšalnem znesku, od osnove ugotovljene ob nastanku davčne obveznosti ali druge osnove določene s posebnimi predpisi.

2.2.2 Davčna evidenca

Davčna uprava vodi evidence o davkih, in sicer so to podatki iz davčnih napovedi in obračunov davka, podatki iz odločb o odmeri davkov, zapisnikov sklepov in drugih dejanj in podatki iz sklepov o davčni izvršbi. Davčna uprava vodi tudi analitične knjigovodske evidence terjatev in obveznosti za posameznega davčnega zavezanca, evidence o vodenju postopkov davčnega nadzora, evidenco o davčnih preiskavah in kršitvah davčnih predpisov in objavlja letno poročilo o izvajanju nalog, ki vsebuje naslednje informacije: zneski pobranih davkov po vrstah davkov, stroške davčne uprave, nastale pri pobiranju davkov in oceno izvajanja davčnega sistema.

3 DAVČNA IZVRŠBA

Davčna izvršba je del davčnega postopka in se izvaja v zadnji fazi davčnega postopka. Davčni postopek je poseben upravni postopek in je določen v zakonu o davčnem postopku, v katerem so določene pravice in obveznosti davčnega zavezanca. Davčni postopek temelji na načelih zakona o splošnem upravnem postopku, ki se v davčnem postopku uporablja subsidiarno, kar pomeni, da se uporablja le tiste določbe, ki jih zakon o davčnem postopku ne ureja posebej.

Postopek davčne izvršbe je obravnavan v III. delu zakona o davčnem postopku, in sicer od 125. do 198. člena. Pri izvajanju postopkov davčne izvršbe se upošteva tudi določbe nekaterih drugih zakonov, ki neposredno ne urejajo davčne izvršbe, vendar pa imajo nanjo vpliv. To so zakon o splošnem upravnem postopku, zakon o izvršbi in zavarovanju in zakon o plačilnem prometu.

Davčni organ prične z davčno izvršbo, če davčni zavezanec ne poravna svojih obveznosti v rokih, predpisanih z zakonom za posamezne vrste davkov. Pred uvedbo davčne izvršbe mora davčni organ poslati dolžniku obvestilo o neplačanem davku, s katerim ga obvesti o višini neplačanega davka in ga pozove k plačilu. V kolikor dolžnik zapadlih obveznosti ne poravna, davčni organ prične z davčno izvršbo. Davčna izvršba je dovoljena na vse dohodke, premoženjske pravice, terjatve in premoženje dolžnika, oziroma na vse, kar ni izvzeto iz davčne izvršbe.

Za uvedbo postopka davčne izvršbe je pristojen davčni urad, pri katerem je davčni zavezanec vpisan v davčni register. To pristojnost imenujemo stvarna pristojnost. V kolikor pa davčni zavezanec ni vpisan v register, je pristojen tisti davčni urad, na območju katerega je davčni dolg nastal. To se imenuje krajevna pristojnost.

3.1 Načela davčne izvršbe

Vsak državljan Republike Slovenije ima že z Ustavo zagotovljene človekove pravice in temeljne svoboščine. V postopkih davčne izvršbe je zato še posebej poudarjeno varstvo osebnega dostojanstva, ki se nanaša se na prepoved poseganja v zasebno življenje, nedotakljivost stanovanja, pravico do osebne identitete, do časti in dobrega imena. S temi načeli je zaščiten dolžnik pred napačnimi potezami uradne osebe pri izvajanju davčne izvršbe. Temeljna načela vodenja postopka davčne izvršbe so navedena v zakonu o davčnem postopku (ZDavP-1, 126. člen).

Načelo sorazmerja med sredstvom davčne izvršbe in zneskom terjanelega davka je prvo načelo, ki davčnemu organu prepoveduje uporabiti tista sredstva davčne izvršbe, ki so glede na okoliščine nesorazmerna znesku davka, ki ga je treba izterjati. To pomeni, da se dolžniku za poplačilo manjšega zneska davčnega dolga ne bo zarubil osebni avto, ampak bo davčni organ poskušal izterjati dolg iz osebnega dohodka.

Načelo upoštevanja osebnega dostojanstva dolžnika je načelo, ki ščiti dostojanstvo in osebnost dolžnika pri vodenju postopka davčne izvršbe. Uradna oseba, ki vodi postopek mora po tem načelu omogočiti zavezancu, da zavaruje svoje pravice in interese, ki temeljijo na zakonu.

Načelo, da mora davčni organ pri opravljanju davčne izvršbe poskrbeti, da je ta za dolžnika čim manj neugodna terja od uradne osebe, da izbere pravilen način in pravo sredstvo za dosego poplačila davka.

3.2 Obvestilo o neplačanem davku

Obvestilo o neplačanem davku je novost zakona o davčnem postopku v smislu obvezne vročitve dolžniku in je v primeru, da dolžnik ne poravna zapadlega davka, podlaga za uvedbo postopka davčne izvršbe. To pomeni, da je potrebno pred pričetkom davčne izvršbe dolžniku poslati obvestilo o neplačanem davku, v katerem se ga pozove, da zapadle obveznosti poravna v osmih dneh od vročitve obvestila. V obvestilu o neplačanem davku so navedeni naslednji podatki o dolgu (Osnutek obvestila o neplačanem davku):

- znesek zapadlih neplačanih davkov,
- do katerega dne so zajete neplačane obveznosti,
- do kdaj so zaračunane zamudne obresti in
- do kdaj so upoštevana morebitna plačila.

Davčni dolg je na obvestilu prikazan po vrstah obveznosti, razdeljen na glavnico in obresti. Dolžnik je opozorjen, da v kolikor v osmih dneh ne poravna zapadlih obveznosti z zamudnimi obrestmi, se zoper njega uvede postopek davčne izvršbe in je v tem primeru dolžan poravnati tudi vse stroške izvršbe. Nepravočasno plačevanje davčnih obveznosti lahko povzroči dodatne davčne obveznosti in plačilo zakonitih zamudnih obresti. V skladu z določili zakona o davčnem postopku takšno naknadno plačevanje obveznosti predstavlja davčno nepriznane odhodke (Špes 2004, 14).

3.3 Izvršilni naslovi

Izvršilni naslov je ime za katerokoli odločbo, sodbo ali plačilni nalog, ki omogoča upniku (davčnemu organu), da izterja svojo terjatev do dolžnika s pomočjo prisilne izvršbe. Izvršilni naslov je formalna predpostavka za dopustnost uvedbe postopka izvršbe. Davčni organ torej lahko uvede postopek izvršbe šele takrat, ko postane izvršilni naslov izvršljiv. Pravna podlaga za izdajo sklepa so (ZDavP-1, 131. člen):

- izvršljiva odločba o odmeri davka,
- izvršljiv obračun davka,

- izvršljiva tuja odločba, ki jo davčni organ prejme v izvršbo in
- izvršljiv sklep davčnega organa.

Navedba izvršilnega naslova predstavlja pri praktičnem delu še vedno največ težav v primeru, ko dolžnik dolguje davčne obveznosti iz več let, oziroma iz več izvršilnih naslovov. V tem primeru je izvršilni naslov seznam izvršilnih naslovov, ki ga sestavi davčno knjigovodstvo, overi pa direktor davčnega urada, oziroma pooblaščen oseba davčnega urada. V seznamu izvršilnih naslovov se navede številko izvršljive odločbe, datum zapadle obveznosti, znesek in zamudne obresti.

3.4 Sestavine sklepa o davčni izvršbi

Sklep o davčni izvršbi je upravni akt, zato zakon določa elemente, ki jih mora vsebovati. To so (ZDavP-1, 137. člen):

- ime in priimek oziroma firmo in naslov oziroma sedež dolžnika,
- davčna številka dolžnika,
- izvršilni naslov z navedbo, kdaj je nastopila izvršljivost,
- znesek davka in pripadajoče obresti,
- sredstvo in predmet davčne izvršbe,
- stroški davčne izvršbe,
- ime in priimek oziroma firmo in naslov oziroma sedež delodajalca oziroma izplačevalca dohodkov, izvajalca plačilnega prometa, v primeru, da so sredstva davčne izvršbe denarna sredstva dolžnika in dolžnikovega dolžnika v primerih drugih terjatev dolžnika,
- pouk o pravnem sredstvu.

Knjigovodsko stanje davčnega zavezanca se vodi po davčnih številkah in po enotnih matičnih številkah. Tako je ime in priimek dolžnika ter davčna številka obvezen element sklepa o izvršbi. Davčna številka, kot identifikacijska številka, se zavezancem dodeli ob vpisu v davčni register. Prav tako mora biti v sklepu naveden tudi naslov izplačevalca oziroma banke. Sklep mora vsebovati tudi izvršilni naslov z navedbo, kdaj je nastopila izvršljivost. Davčni dolg mora biti razdeljen na znesek davka in pripadajoče zamudne obresti. Zaradi ekonomičnosti postopka se davčna izvršba ne začne, če znesek davka po enem izvršilnem naslovu na dan zapadlosti ne presega 2.500 tolarjev, vendar pa se davčna izvršba prične, v kolikor skupni znesek davčnega dolga po večjih izvršilnih naslovih presega 5.000 tolarjev. Obvezni element sklepa o izvršbi je tudi strošek davčne izvršbe, ki zanaša 5.000 tolarjev za administrativno izterjavo. V sklepu mora biti naveden tudi predmet izvršbe, kar pomeni iz česa se bo vršila izvršba, to je ali izvršba

na osebni prejemek, na dolžnikova denarna sredstva na računu in na premično ali nepremično premoženje. Za slednja dva sklepa so stroški davčne izvršbe 7.000 tolarjev za stroške davčne izvršbe in 15.000 tolarjev za pot izterjevalca. Zadnji element, ki je najpomembnejši za dolžnika pa je pouk o pravnem sredstvu. Dolžnik se lahko v osmih dneh od vročitve sklepa pritoži pri organu, ki je sklep izdal.

3.5 Pravna sredstva

Zakon o davčnem postopku določa v postopku davčne izvršbe naslednja pravna sredstva, to je pritožba zoper sklep o izvršbi in ugovor tretjega zoper sklep o izvršbi. To pomeni, da pravno sredstvo lahko vloži dolžnik ali pa tretja oseba, in sicer v primeru, ko je z izvršbo prizadeta njegova pravica. Pritožbo se ponavadi vloži v osmih dneh po prejemu sklepa na organ prve stopnje. Pritožbo je potrebno kolkovati z 3.400 tolarji upravne takse.

3.5.1 Pritožba

Pritožba je pravno sredstvo zoper sklep o izvršbi, ki ga lahko vloži dolžnik. Proti sklepu o davčni izvršbi se lahko dolžnik pritoži v osmih dneh od vročitve sklepa, vendar s pritožbo ne more izpodbijati izvršilnega naslova. Pritožba ne zadrži začetega postopka izvršbe, vendar lahko davčni organ do odločitve o pritožbi zadrži začetek davčne izvršbe, v kolikor oceni, da bi bilo pritožbi mogoče ugoditi (ZDavP-1, 142. člen). V kolikor je dolžnik pritožbo prepozno vložil, ali jo je vložila neupravičena oseba, jo davčni organ zavrže z odločbo, ne da bi presodil ali je pritožba utemeljena. Utemeljeni pritožbeni razlogi, ki narekujejo prvostopnemu organu, da reši pritožbo v lastni presoji ter se izda nadomestni sklep so (Marinšek 2002, 1):

- neizvršljivost izvršilnih naslovov,
- zastaranje,
- nepravilnost seznama izvršilnih naslovov,
- nepravilna navedba izvršilnih naslovov ali
- izvršilni naslov ni naveden.

V kolikor so formalni pogoji za pritožbo, to so dovoljenost, pravočasnost, upravičena oseba, utemeljeni, bo davčni organ izdal nov, nadomestni sklep. V kolikor pa se pritožbi ne more ugoditi, se pritožbo pošlje drugostopnemu organu, to je Ministrstvu za finance.

3.5.2 Ugovor

Ugovor proti sklepu o izvršbi lahko poda izplačevalec osebnih prejemkov, banka ali hranilnica pri davčnem organu, ki je sklep izdal, in sicer do izteka davčne izvršbe. Izplačevalec osebnih prejemkov lahko ugovarja samo v primeru, če dolžnik pri njem ne

prejema osebnega dohodka. Banka ali hranilnica pa lahko ugovarja v primeru, ko dolžnik pri njem nima odprtega računa. Ugovor zadrži davčno izvršbo (ZDavP-1, 143. člen).

3.6 Zastaranje

Davčno zastaranje je izguba pravice davčnega zavezanca na obračun in plačilo davka ter pravica na vrnitev preveč plačanega davka po izteku določenega časa po letu, v katerem je bilo potrebno opraviti obračun oziroma plačilo davka ali v katerem je opravljeno plačilo nepravilno obračunanega ali preveč plačanega davka (Pernek 2001, 117). Pravica do izvršbe davka, obresti in stroškov davčne izvršbe zastara v petih letih (relativno zastaranje) po poteku leta, v katerem bi bilo potrebno uvesti postopek davčne izvršbe (ZDavP-1, 58. člen). Tek zastaranja davka, obresti in stroškov davčne izvršbe prekine vsako uradno dejanje davčnega organa, ki mu je namen izvršba in je bil dolžnik o tem obveščen. Takšno dejanje je sklep o davčni izvršbi in ostala dejanja v postopku davčne izvršbe. Pri vsaki ustavitvi teka zastaranja začne znova teči zastaralni rok, vendar zastaranje nastopi v vsakem primeru, ko poteče deset let (absolutno zastaranje) od dneva, ko je prvič pričelo teči.

3.7 Odpis, delni odpis, odlog in obročno odplačevanje davčnega dolga

V kolikor bi izvršba davčnega dolga lahko ogrozila preživljanje davčnega zavezanca ali njegovih družinskih članov, lahko davčni zavezanec pri davčnem uradu, kjer je vpisan v davčni register, vloži vlogo za odpis, delni odpis, odlog ali obročno odplačevanje davčne obveznosti. Vlogi mora predložiti dokazila o svojih dohodkih, prihrankih in premoženjskem stanju ter o dohodkih, prihrankih in premoženjskem stanju družinskih članov. Ne glede na višino dohodkov, lahko davčni zavezanec zaprosi za odpis, delni odpis, odlog ali obročno odplačevanje zaradi socialnih razmer, bolezni ali višje sile. (Pravilnik o podrobnejših kriterijih za odpis, delni odpis, obročno plačilo in odlog plačila davčnemu zavezancu – fizični osebi, 2. člen). O morebitnem odpisu, delnem odpisu, odlogu ali obročnem odplačevanju davčnega dolga enkrat mesečno zaseda in odloča tri članska komisija. Zavezancu se o določitvi izda odločba in pripravi temeljnica za knjiženje.

3.7.1 Odpis v celoti

Osnovni kriterij za odpis je, da mesečni dohodki zavezanca in njegovih družinskih članov ne presegajo 46.000 tolarjev na družinskega člana. Pri izračunu se upoštevajo podatki o dohodkih za zadnje tri mesece. Davčni organ mora tudi ugotoviti, da se davčni dolg ne more delno ali v celoti poravnati iz prihrankov ali premoženja davčnega zavezanca ali njegovih družinskih članov. Davčni dolg se lahko odpiše tudi v primeru,

da je davčni zavezanec v svoji prvi vlogi zaprosil za obročno odplačevanje ali odlog plačila in po poteku obdobja (12 mesecev) obveznosti ni poravnal.

3.7.2 Delni odpis

Zavezancu se lahko delno odpiše davčno obveznost, če mesečni dohodki na družinskega člana ne presegajo 70.000 tolarjev ali v primeru, da obveznosti ni mogoče delno ali v celoti poravnati iz dohodkov ali premoženja in prihrankov davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov. Delno se odpiše tudi po poteku najdaljšega roka, za katerega je bilo davčnemu zavezancu odobren ali obročno plačilo.

3.7.3 Obročno plačilo

V kolikor mesečni dohodki zavezanca in njegovih družinskih članov ne presegajo 46.000 tolarjev, se lahko zavezancu dovoli obročno odplačevanje davčnega dolga. Število obrokov se določa glede na višino dohodkov na družinskega člana, glede na redne mesečne dohodke davčnega zavezanca in njegovih članov in na višino davčne obveznosti, vendar se lahko odobri obročno odplačevanje do 12 mesecev.

3.7.4 Odlog plačila

V kolikor davčni zavezanec zaprosi za odlog plačila davčne obveznosti, mora v vlogi dokazati, da bo po poteku določenega roka davčne obveznosti tudi poravnal in da trenutni dohodki ne zadoščajo za plačilo zapadle davčne obveznosti.

4 POSTOPEK DAVČNE IZVRŠBE

Postopek davčne izvršbe se prične tako, da vodja knjigovodstva in izterjave pripravi seznam dolžnikov, ki imajo davčni dolg nad 2.500 tolarjev in ga izroči referentom izterjave. Vodja se tudi dogovori z vsemi referenti odmere in svetovalci, ki se ukvarjajo z vlogami, pritožbami in zastaranjem, da pripravijo sezname tistih dolžnikov, ki imajo nerešene vloge. Slednje morajo referenti izločiti iz seznama za pošiljanje obvestil. Referenti izterjave pričnejo z obdelavami za izdajo obvestil o neplačanem davku. Za enkrat se na izpostavah obvestila o neplačanih davkih in kuverte izpisujejo ročno, predvideva pa se, da se bodo izpisovale centralno z avtomatskim pakiranjem kuvert, na isti način kot se izpisujejo na primer odločbe za dohodnino. S takim načinom izpisovanja bi se referenti izterjave manj obremenjevali z nastavitvami tiskalnikov in papirja in precej počasnim izpisovanjem ter kuvertiranjem in bi se bolj posvečali sami izterjavi davčnega dolga. Ko so obvestila pripravljena, se jih pošlje dolžnikom. Po prejemu obvestila o neplačanem davku se veliko davčnih zavezancev zgleda na izpostavah, vendar so to bolj ali manj dolžniki, ki imajo manjši davčni dolg. Slednjim se razloži, iz česa izhaja davčni dolg in jim po potrebi napiše plačilni nalog. Žal pa je tako, da se večji dolžniki na izpostavah ne zglasijo. Rok plačila po obvestilu o neplačanih obveznostih je osem dni po vročitvi obvestila, vendar se po dosedanjih izkušnjah davčna izvršba nadaljuje približno po enem mesecu. Baza davčne izvršbe se oblikuje, ko se v program vnese vse pravilno vročene povratnice obvestil. Upoštevajo se seveda tudi vsa plačila davčnih zavezancev, ki so plačali davčni dolg po obvestilih. Referenti izterjave morajo zaradi nenehnih sprememb preveriti še zaposlitve oziroma transakcijske račune in jih po potrebi vnesti v program davčne izvršbe. Nato se prične z izpisovanjem sklepov o davčni izvršbi in seznamov izvršilnih naslovov ter kuvert, pakiranjem in pošiljanjem dolžnikom. Sklepe o davčni izvršbi na dolžnikove denarne prejemke se najprej pošlje zavezancu, po vračilu povratnice pa se en izvod sklepa opremi z klavzulo izvršljivosti in pošlje še izplačevalcu osebnega dohodka. Sklepe o davčni izvršbi na dolžnikova denarna sredstva pa se istočasno pošlje dolžniku in banki ter se naknadno, po prejemu povratnice, pošlje obvestilo o izvršljivosti. Za tiste dolžnike, ki nimajo odprtega računa ali osebnega dohodka oziroma nimajo na račun nobenih prilivov se začne pripravljati sklepe na premično premoženje. Postopek je tak, da izpostave najprej pripravijo sezname za preverjanje morebitnega premičnega premoženja na Upravne enote. Istočasno pričnejo referenti pripravljati sezname izvršilnih naslovov, to zgleda tako, da od referentov pridobijo odločbe, katere se vpiše v sezname. Davčna izvršba se zaključi v primerih, ko je davčni dolg poravnán, če davčna izvršba ni bila dovoljena, če je izvršilni naslov pravnomočno odpravljen, spremenjen ali razveljavljen ali če je pravica do davčne izvršbe zastarala (ZDavP-1, 141. člen).

Z davčno izvršbo je dovoljeno seči na (Novak 2001, 111):

- vse dohodke,
- terjatve,
- denarna sredstva,
- drugo premoženje, premoženjske oziroma materialne pravice in
- vse vrste posojil in predplačil, ki jih davčni zavezanec prejme od tretje osebe.

Denarni prejemki, ki so izvzeti iz davčne izvršbe so (Šinkovec in Tratar 2002, 137):

- preživnine na podlagi zakona, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja,
- preživnine na podlagi zakona, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja ter nadomestila preživnine, izplačanega na podlagi zakona, ki ureja jamstveni in preživninski sklad,
- odškodnine zaradi telesne poškodbe, po zakonu, ki ureja invalidsko zavarovanje,
- denarne socialne pomoči po zakonu, ki ureja socialno varstvo,
- starševski dodatki, otroški dodatki, dodatki za nego otroka in pomoči ob rojstvu otroka, dodatek za veliko družino po zakonu, ki ureja družinske prejemke,
- štipendije in pomoči učencem in dijakom za opravljeno obvezno praktično delo v vzgojno izobraževalnem procesu,
- nadomestilo za invalidnost po zakonu, ki ureja družbeno varstvo duševno in telesno prizadetih oseb,
- dodatek za pomoč in postrežbo,
- prejemki od občasnega dela invalidov, ki so vključeni v institucionalno varstvo po zakonu, ki ureja socialno varstvo in jih pridobivajo izven kriterijev redne zaposlitve,
- oskrbnine po zakonu, ki ureja rejniško dejavnost,
- denarne pomoči po zakonu, ki ureja varstvo pred naravnimi nesrečami,
- nepovratna denarna sredstva in sredstva, pridobljena na podlagi ugodnih posojil ali poslov z jamstvi, ki se štejejo kot oblike državnih pomoči po zakonu, ki ureja državne pomoči,
- prejemki vojaških obveznikov med služenjem vojaške dolžnosti, državljanov v času opravljanja nadomestne civilne službe oziroma usposabljanja za zaščito in reševanje.

Vendar pa ne glede na zgoraj navedeno se lahko od dolžnika, ki zapadlih davkov ne plača v šestih mesecih od dneva, ki so zapadli v plačilo, ti davki prisilno izterjajo tudi iz sredstev, s katerimi opravlja dejavnost.

4.1 Davčna izvršba na dolžnikove denarne prejemke

Postopek davčne izvršbe na dolžnikove denarne prejemke se uporablja za fizične osebe, ki imajo davčni dolg predvsem iz naslova nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča in dohodnine. Ta postopek je tudi najcenejši in najlažji v smislu ekonomičnosti. Davčna izvršba se prične, če zavezanec v osmih dneh po prejemu obvestila o neplačanem davku ne poravna svojih davčnih obveznosti.

Sklep o davčni izvršbi na dolžnikove denarne prejemke se najprej vroči (Volk 2001, 114):

- dolžniku, nato pa se sklep opremi s klavzulo izvršljivosti in pošlje,
- izplačevalcu osebnega prejemka.

Podatke o dolžnikovi zaposlitvi davčni organ pridobi iz davčnega registra. To je enotna baza podatkov vseh zavezancev za davek in je povezana z ostalimi uradnimi evidencami. S sklepom o davčni izvršbi se torej dolžniku zarubi del osebnega prejemka, ki ga mora izplačevalec plačevati na račun davčnega organa, dokler ni poravnan celotni davčni dolg. S sklepom o davčni izvršbi je mogoče seči na denarne prejemke do višine največ dveh tretjin, vendar mora dolžniku ostati najmanj 70 % minimalne plače po zakonu, ki ureja socialno varstvo. V kolikor dolžnik pri izplačevalcu ne prejema več osebnega dohodka oziroma ni več tam zaposlen, mora delodajalec nemudoma obvestiti davčni organ. Sklep o davčni izvršbi se nato pošlje drugemu delodajalcu, pri kateremu dolžnik dobiva plačo.

4.2 Davčna izvršba na dolžnikova denarna sredstva

Postopek davčne izvršbe na dolžnikova denarna sredstva se uporablja predvsem pri samostojnih podjetnikih – posameznikih in podjetjih, in sicer z blokado transakcijskega računa. Ponavadi davčni dolg izhaja iz naslova neplačanih davkov in prispevkov, to so davek iz dejavnosti, prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevki za zdravstveno zavarovanje in prispevki iz naslova neplačane članarine Obrtni zbornici ter davek na dodano vrednost. Postopek davčne izvršbe na dolžnikova denarna sredstva se opravi tako, da davčni organ izda sklep o izvršbi, s katerim naloži banki ali hranilnici, da zarubi denarna sredstva na računih dolžnika v višini davčnega dolga zavezanca. Sklep o davčni izvršbi na dolžnikove denarne prejemke se hkrati vroči (Volk 2001, 115):

- dolžniku in
- banki oziroma hranilnici, pri kateri ima dolžnik odprt račun.

Po vročitvi zavezancu se banki oziroma hranilnici pošlje potrdilo o izvršljivosti. V primeru, da ima dolžnik odprtih več računov pri različnih bankah, davčni organ pošlje sklep o davčni izvršbi vsem bankam. V takem primeru se na sklep navede vse banke, s tem da je za prvo banko (primarno banko) naveden tudi transakcijski račun, na katerega so banke dolžne nakazati morebitna sredstva do višine davčnega dolga. Ko je denarnih sredstev za pokritje dolga dovolj, mora primarna banka ostale banke obvestiti, da prenehajo z nakazovanjem denarnih sredstev.

V kolikor banka ugotovi, da v enem letu od prejema sklepa o davčni izvršbi na dolžnikova denarna sredstva ni priliva sredstev, vrne sklep o davčni izvršbi davčnemu organu.

4.3 Davčna izvršba na premičnine

Medtem, ko se davčna izvršba na dolžnikova denarna sredstva in dolžnikove denarne prejemke vrši na davčnih izpostavah, se davčna izvršba na premičnine izvaja na davčnih uradih, s tem da se predlog za davčno izvršbo na premičnine pripravi na davčnih izpostavah. Za izdajo sklepa o davčni izvršbi na premičnine je pristojen davčni urad, pri katerem je dolžnik vpisan v davčni register oziroma, na območju katerega je davčni dolg nastal, če dolžnik ni vpisan v davčni register.

Postopek davčne izvršbe na premičnine se uvede, ko so izčrpane vse možnosti tako imenovane administrativne izterjave in se ugotovi naslednje (Volk 2001, 116):

- dolžnik nima osebnih prejemkov,
- dolžnik nima transakcijskega računa in
- dolžnik ima transakcijski račun, vendar ni priliva.

Pred začetkom priprave predloga davčne izvršbe na premičnine mora davčna izpostava pridobiti naslednje podatke:

- podatki o lastništvu motornega vozila ali plovila,
- podatki o lastništvu osnovnih sredstev in opreme, če opravlja dejavnost,
- podatki o lastništvu nepremičnin in
- drugi podatki, ki bi lahko pomembno vplivali na učinkovito nadaljevanje davčne izvršbe na davčnem uradu.

Poleg navedenih podatkov mora davčna izpostava pripraviti sklep o davčni izvršbi in seznam izvršilnih naslovov, ki mora vsebovati vse z zakonom predpisane sestavine. Tako pripravljeno dokumentacijo izpostava pošlje na oddelek za davčno knjigovodstvo in izterjavo na davčni urad, kjer jo prevzame izterjevalec, ki izvaja postopke davčne

izvršbe in ima z zakonom določena pooblastila. Pri terenski izvršbi se mora izterjevalec identificirati z izkaznico in pojasniti namen obiska, mora biti vljuden in razumevajoč, podatke mora obravnavati zaupno in dolžnika seznaniti koliko in katerih davkov ni poravnal. Izterjevalec lahko pri opravljanju davčne izvršbe vstopi v poslovne prostore oziroma stanovanjske prostore, v kolikor jih je davčni zavezanec določil kot svoj sedež in ima pravico pregledati naprave, blago, stvari, predmete, poslovne knjige, pogodbe, listine in druge dokumente, ki omogočajo davčno izvršbo. V kolikor izterjevalec v poslovnih prostorih ne najde predmetov, iz katerih bi se lahko poplačali davki, sme stopiti tudi v druge prostore in na zemljišče, vendar mora predhodno pridobiti odločbo pristojnega sodišča, ki ureja hišno preiskavo. Pred vročitvijo sklepa mora izterjevalec pozvati davčnega zavezanca, da plača davčni dolg in dotedanje stroške davčne izvršbe. Sklep o davčni izvršbi izterjevalec vroči dolžniku na kraju samem.

4.3.1 Rubež premičnih predmetov

V postopku rubeža se lahko zarubijo samo predmeti, ki so v dolžnikovi lasti, in sicer v skladu z višino davčnega dolga. Rubež se vrši predvsem nad predmeti (Interno gradivo Postopek prisilne izterjave):

- glede katerih ni pripomb o obstoju kakšne pravice, ki bo preprečevala davčno izvršbo,
- predmeti, ki se dajo lažje unovčiti in
- predmeti, kjer stroški na primer hrambe, cenitve, prodaje,... ne presegajo vrednosti zarubljenega predmeta.

Najbolj tipična in tudi najhitrejša primera rubeža sta:

- rubež gotovine in
- rubež motornega vozila.

Posebni primeri rubeža premičnin pa so:

- hitro pokvarljivo blago v trgovinah, gostinskih lokalih in mesarijah,
- rubež trgovskega blaga,
- rubež osnovnih sredstev, opreme, strojev in delovnih priprav,
- rubež plovil,
- rubež umetniških slik, nakita in ostalih dragocenosti.

Pri rubežu mora biti poleg dolžnika ali polnoletnega člana njegovega gospodinjstva navzoča tudi priča. V kolikor pri rubežu ni prisoten nobeden od zgoraj navedenih,

morata biti navzoči dve priči. Kot priča lahko nastopa tudi delavec davčnega organa. Rubež se opravi pri dolžniku, predvsem zaradi zagotovitve, da se zarubljene stvari primerno označijo in da se lahko najde še drugo premično premoženje primerno za rubež. Zarubljene stvari se lahko izroči v hrambo ali pa jih pusti pri dolžniku, ki jih ne sme odtujiti, uničiti ali poškodovati. O opravljenem rubežu mora izterjevalec napraviti zapisnik o rubežu. V rubežnem zapisniku se natančno opišejo zarubljeni predmeti in njihova vrednost.

4.3.2 Ocenitev premičnih predmetov

V postopku rubeža premičnega premoženja se torej lahko zarubijo samo predmeti, ki so v lasti dolžnika, in sicer v višini dolžnikovega davčnega dolga. Davčni izterjevalec lahko določi vrednost zarubljenih predmetov:

- po lastni oceni,
- s pomočjo programa cenitve vozil, ki ga uporablja davčni organ pri določitvi vrednosti vozila pri prodaji,
- lahko pa se pokliče posebnega cenilca za umetniška dela, plemenite kovine,...
- dolžnik sam oceni vrednost zarubljene stvari in izterjevalec lahko dolžnikovo oceno tudi sprejme.

4.3.3 Prodaja premičnih predmetov in poplačilo dolga

Prodaja zarubljenih stvari se lahko prične po osmih dneh od rubeža. Hitro pokvarljive stvari pa se lahko prodajo pred tem rokom. Dolžnik lahko s pooblastilom davčnega organa sam proda zarubljene stvari, s tem da kupec izroči denar za poplačilo davčnega dolga dolžnika. Javna dražba je drug način prodaje zarubljenih predmetov. Predhodno je potrebno objaviti oklic o javni dražbi na oglasni deski davčnega organa in dolžnika predhodno obvestiti o začetku dražbe. Zarubljeni predmeti se na javni dražbi prodajajo po ceni, ki je bila ugotovljena pri rubežu. Dolžnik in njegovi družinski člani lahko sodelujejo na dražbi, ampak ne morejo stvari kupiti pod ocenjeno vrednostjo. V kolikor se na javni dražbi ne doseže niti polovica ocenjene vrednosti, se napove ponovna javna dražba, in sicer po preteku petih dni. Izterjevalec mora o poteku javne dražbe pisati zapisnik.

Po končani uspešni javni dražbi davčni organ s sklepom razdeli znesek pridobljen s prodajo, ki se poravna po vrsti (ZDavP-1, 190. člen):

- stroški postopka izvršbe,
- obresti do dneva unovčenja stvari,
- dolžni znesek in
- v kolikor je presežek, se razliko izroči dolžniku.

Davčna izvršba iz dolžnikovega nepremičnega premoženja je dovoljena le v primeru, če davkov ni bilo mogoče izterjati iz dolžnikovih denarnih prejemkov, dohodkov in premičnega premoženja. Izvršbo opravi sodišče, na katerega območju je nepremičnina, in sicer po zakonu o izvršilnem postopku. To stori z zaznambo sklepa o izvršbi v zemljiški knjigi, z ugotovitvijo vrednosti nepremičnine, s prodajo nepremičnine in poplačilom iz zneska dobljenega s prodajo.

Predlog za izvršbo na nepremičnino poteka tako, da se pristojnemu sodišču preko pravobranilstva predlaga, da prične izvršbo na nepremičnino. Davčni urad mora pravobranilstvu posredovati podatke o dolžniku, seznam izvršilnih naslovov, na katerem je potrdilo o izvršljivosti, sklep o davčni izvršbi in rubežni zapisnik, iz katerega je razvidno, da dolžnik nima rubljivih predmetov, stroške davčne izvršbe ter predmet izvršbe, to je nepremičnino, za katero mora biti priložen izpisek iz zemljiške knjige.

5 ANALIZA UČINKOVITOSTI DAVČNE IZVRŠBE ZA LETO 2003 V PRIMERJAVI Z LETOM 2002

Načini za povečevanje preglednosti in doseganja boljšega nadzora za učinkovitost in uspešnost državne uprave so (Žurga 2001, 19):

- postavljanje standardov,
- oblikovanje kazalnikov,
- merjenje delovne izvedbe in napredka,
- obveščanje javnosti in
- poročanje zakonodajnemu telesu.

Učinkovitost in uspešnost organizacije sta povezani z besedama učinek in uspeh. Učinek pomeni izdatnost, glagolska izpeljava je učinkovitost, ki pomeni delovati, pomagati, imeti moč, imeti veljavo. Pojem uspeh pa je povezan z uspehom dela, glagolska izpeljava je uspešnost, ki se nanaša na končno stanje kot izid neke dejavnosti. Učinkovitost torej pomeni delovanje, medtem ko uspešnost pomeni stanje oziroma izid. Učinkovitost je mera izkoristka, ki nastane kot posledica odnosa med vložki in izidi pri notranjem delovanju podjetja ter je odvisna predvsem od organiziranja notranjih dejavnikov (Ivanko 1999, 3).

Florjančič in Vukovič (1998) opredeljujeta rezultate delovanja organizacije kot celoto delovanja štirih dejavnikov (Žurga 2001, 82):

- organizacije kot celote,
- učinkovitosti in uspešnosti organizacije v razmerjih med organizacijo in njenim družbenim okoljem, ki ga sestavljajo druge organizacije,
- sprejetosti splošnih meril učinkovitosti organizacije, ki so skladna z družbenimi potrebami, povezanimi z ravno razvoja in
- merljivosti vrednosti njenih proizvodov in storitev.

5.1 Davčni dolg v letu 2003 v primerjavi z letom 2002

Na območju davčne uprave je bilo v letu 2003 v davčni register vpisanih 2.364.584 aktivnih davčnih zavezancev. V Sloveniji imamo 91.292 pravnih oseb in 2.273.292 fizičnih oseb, od tega je 75.543 samostojnih podjetnikov (Tabela 5.1).

Realizacija prihodkov se je v letu 2003 povečala za 7,6 odstotka, napram letu 2002, in sicer znaša 1.627.550,3 milijona tolarjev (Tabela 5.2).

Delež izterjanega davčnega dolga na podlagi sklepov je znašal 2,8 odstotka celotnih prihodkov (Tabela 5.3).

Celotni davčni dolg je v letu 2003 znašal 195.000 milijonov tolarjev. Davčni dolg v zabilanci je znašal 87.000 milijonov tolarjev. Aktivni davčni dolg je v letu 2002 znašal 103.098 milijonov tolarjev, v letu 2003 pa se je povečal na 108.096 milijonov SIT. To pomeni, da se je celotni davčni dolg povečal za 4,9 odstotka. Glavnica davčnega dolga se je iz leta 2002 povečala iz 69.263 milijonov tolarjev na 77.198 milijonov tolarjev, kar predstavlja 11,5 procentov. Razveseljivo je dejstvo, da so se zmanjšale zamudne obresti, in sicer iz 33.835 milijonov tolarjev v letu 2002, na 30.898 milijonov tolarjev v letu 2003, kar pomeni, da so se obresti zmanjšale za 8,5 odstotka. Zmanjševanje zamudnih obresti predstavlja učinkovitost davčne izvršbe, saj se pri plačilu davčnega dolga najprej pokrivajo obresti. V spodnji tabeli ni prikazanega davčnega dolga iz zabilance, ker na izterjavo tega dolga davčna uprava nima vpliva, ker je v pristojnosti sodišč. To je davčni dolg, ki je zaveden v posebno evidenco zaradi uvedenih postopkov stečaja, likvidacije, prisilne poravnave ali izterjave iz nepremičnega premoženja.

Tabela 5.1 Statistični podatki DURS na področju davčne izvršbe – davčni register

DAVČNI REGISTER	2003	2002
Število vseh zavezancev vpisanih v RDZ	2.449.174	2.402.784
Število aktivnih zavezancev vpisanih v RDZ	2.364.584	2.329.425
Število aktivnih zavezancev – pravne osebe	91.292	89.294
Število aktivnih zavezancev – fizične osebe	2.273.292	2.240.131
Število aktivnih zavezancev – s.p.	75.543	73.549

Vir: http://www.sigov.si/durs/other/letno_porocilo_2003.pdf

Tabela 5.2 Statistični podatki DURS na področju davčne izvršbe – realizacija prihodkov

REALIZACIJA PRIHODKOV (v mio SIT)	2003	2002
Davki na dohodek in dobiček	461.417,6	396.592,4
Prispevki za socialno varnost	838.873,0	772.609,8
Davki na plačilno listo in delovno silo	107.445,5	94.091,3
Davki na premoženje	34.329,4	34.689,4
Drugi davki	95.079,9	134.461,0
Nedavčni prihodki	11.030,5	10.623,7
Transferni prihodki	74.370,9	68.579,5
Drugi prihodki	4.897,5	-
Skupaj	1.627.558,3	1.511.975,4

Vir: http://www.sigov.si/durs/other/letno_porocilo_2003.pdf

Tabela 5.3 Statistični podatki DURS na področju davčne izvršbe – davčna izvršba

DAVČNA IZVRŠBA	2003	2002
Izdani sklepi davčne izvršbe (v mio SIT)	122.343	103.524
Davčna izvršba na podlagi izdanih sklepov (v mio SIT)	44.207	38.228
Delež izterjanega davčnega dolga na podlagi sklepov	2,8	2,6

Vir: http://www.sigov.si/durs/other/letno_porocilo_2003.pdf

Tabela 5.4 Statistični podatki DURS na področju davčne izvršbe – aktivni dolg

	LETO	LETO	INDEKS
	2003	2002	03/02
Aktivni dolg	108.096	103.098	104,9
Glavnica	77.198	69.263	111,5
Obresti	30.898	33.835	91,5

Vir: http://www.sigov.si/durs/other/letno_porocilo_2003.pdf

Kot je razvidno iz tabele 5.5 je bilo v letu 2002 izdanih 119.029 sklepov o davčni izvršbi za davke in druge obvezne dajatve, ki jih davčna uprava odmerja, nadzira in izterjuje v skupnem znesku 96.444 milijona tolarjev in 256.679 sklepov o davčni izvršbi za druge obveznosti, ki jih davčna uprava le izterjuje, in sicer v znesku 7.080 milijona tolarjev. V obdobju enega leta je bilo poravnanih 105.675 sklepov v znesku 35.627 milijona tolarjev za davke in druge obvezne dajatve. Druge obveznosti, ki jih državna uprava le izterjuje so bile poravnane v znesku 2.601 milijona, to je 149.101 sklepov. Iz sledečega je razvidno, da je davčna uprava precej obremenjena z izvršbo prejetih zahtevkov, ki so predvsem iz naslova neplačanih denarnih kazni od sodnika za prekrške, cestno prometnih prekrškov, redarstva in drugih neplačanih denarnih kazni, ki jih predpisujejo razne inšpekcije.

Tabela 5.5 Število in zneski izdanih ter plačanih sklepov za leto 2002

OBVEZNOST	IZDANI SKLEPI		PLAČANI SKLEPI	
	ŠTEVILO	ZNESEK (V MIO SIT)	ŠTEVILO	ZNESEK (V MIO SIT)
Davki in druge obvezne dajatve, ki jih DURS odmerja, nadzira in izterjuje	119.029	96.444	105.675	35.627
Druge obveznosti, ki jih davčna uprava le izterjuje	256.679	7.080	149.101	2.601
Skupaj	375.708	103.524	254.776	38.228

Vir: http://www.gov.si/durs/other/letno_porocilo_2002.pdf

Iz spodnje tabele 5.6 je razvidno, da je davčna uprava v letu 2003 izdala 134.211 sklepov o davčni izvršbi za davke in druge obvezne terjatve v skupnem znesku 115.137 milijonov tolarjev, od tega je bilo poravnano 106.382 sklepov v znesku 41.546,8 milijonov tolarjev. Sklepov o davčni izvršbi za druge obveznosti, ki jih davčna uprava le izterjuje je bilo 227.119 komadov v znesku 7.206,4 milijona tolarjev. Plačanih sklepov je bilo 142.766 v znesku 2.660,2 milijona tolarjev.

Če primerjamo število in zneske izdanih in plačanih sklepov o davčni izvršbi v letu 2002 in 2003, ugotovimo, da smo v letu 2003 izdali za 18,2 odstotka več sklepov in da se je realizacija izterjanih davkov in drugih obveznih dajatev povečala, in sicer iz 35.627 milijona tolarjev na 41.546,8 milijona tolarjev, to je za kar 16,6 procentov. Davčna izvršba na tuje terjatve se je povečala za 2,3 odstotka.

Tabela 5.6 Število in zneski izdanih ter plačanih sklepov za leto 2003

OBVEZNOST	IZDANI SKLEPI		PLAČANI SKLEPI	
	ŠTEVILO	ZNESEK (V MIO SIT)	ŠTEVILO	ZNESEK (V MIO SIT)
Davki in druge obvezne dajatve, ki jih DURS odmerja, nadzira in izterjuje	134.211	115.137	106.382	41.546,8
Druge obveznosti, ki jih davčna uprava le izterjuje	227.119	7.206,4	142.766	2.660,2
Skupaj	361.330	122.343,4	249.148	44.207

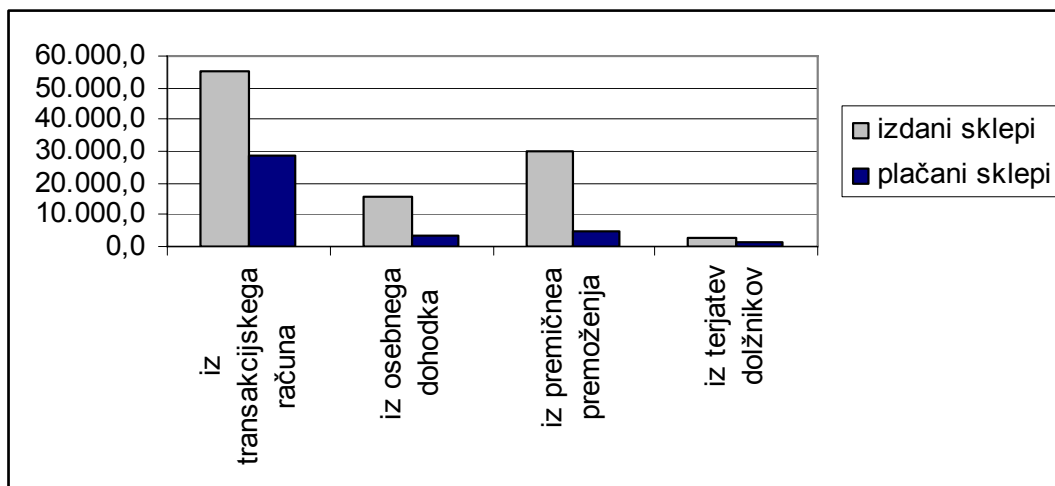
Vir: http://www.sigov.si/durs/other/letno_porocilo_2003.pdf

5.1.1 Zneski izdanih in plačanih sklepov o davčni izvršbi po načinu izvršbe

V letu 2002 je davčna uprava izdala za 54.912 milijonov tolarjev sklepov na transakcijski račun. Sklepi so bili izdani predvsem pravnim osebam in pa samostojnim podjetnikom. Po sklepih je bilo poravnano za 28.788 milijonov tolarjev. Učinkovitost davčne izvršbe na transakcijski račun je bila 52,4 odstotna. Sklepi na osebni dohodek v letu 2002 so bili izdani v vrednosti 15.966 milijona tolarjev. Davčna izvršba na osebni dohodek se uporablja predvsem za tiste dolžnike, ki ne poravnajo dohodnine in nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Plačanih sklepov na osebni dohodek je bilo za 3.669 milijonov tolarjev, to je 23 odstotkov od vseh izdanih sklepov. V letu 2002 je bilo izdanih za 29.830 milijonov tolarjev sklepov na premično premoženje. Poravnanih je bilo komaj 15,8 odstotka vseh izdanih sklepov, to je 4.713 milijona tolarjev. Po zakonu o davčnem postopku se lahko zaseže tudi terjatve dolžnikov. V letu 2002 je bilo izdanih za 2.816 milijonov tolarjev sklepov na terjatev dolžnika. Realizacija je bila 37,6 odstotna. V postopkih prisilne izterjave je bilo na podlagi sklepov na dolžnikovo premično premoženje zarubljeno 6.405 rubežev premičnih predmetov v vrednosti 4.390 milijonov tolarjev. Na podlagi rubeža je bilo v letu 2002 poravnano 1.718 milijonov tolarjev dolga. Vknjižbe zastavne pravice na nepremičninah so bile izvršene zaradi zavarovanja davčnega dolga pri 737 dolžnikih v skupnem znesku 3.852 milijonov tolarjev. V letu 2002 je bilo prek Državnega pravobranilstva pristojnim

sodiščem posredovano 670 predlogov za cenitev in prodajo iz nepremičnega premoženja. Sodišče je izvedlo 72 izvršb in s prodajo nepremičnega premoženja je bil poplačan dolg v višini 146 milijonov tolarjev.

Slika 5.1 Davčna izvršba po načinu izterjave v letu 2002

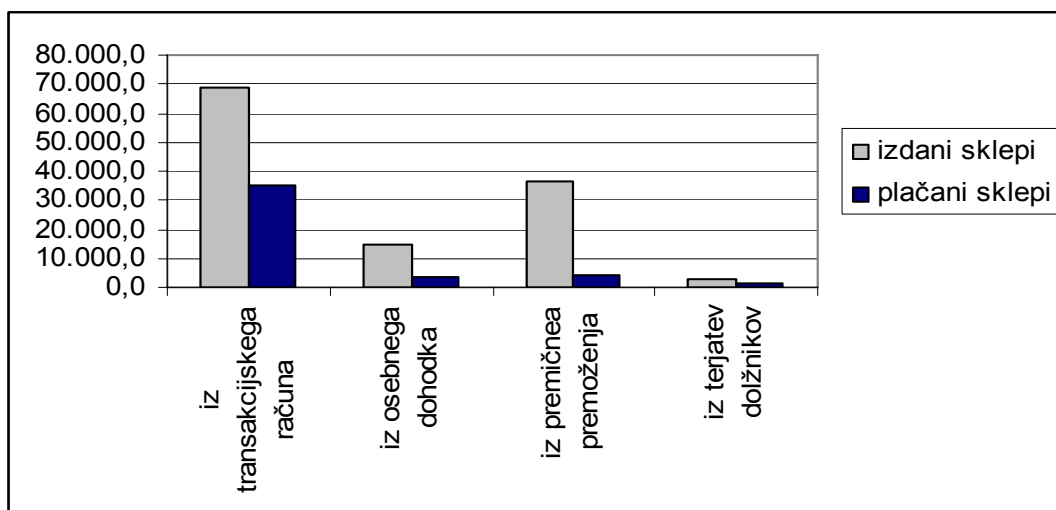

Vir: avtor

V letu 2003 je bil delež plačil najvišji pri izvršbi na dolžnikova denarna sredstva in sicer 50,7 odstoten, kar predstavlja 34.838,1 milijona tolarjev. Učinkovita je bila tudi davčna izvršba na terjatve dolžnika, in sicer 49 odstotna. V letu 2003 je bilo izdanih za 2.704,50 milijona tolarjev, poravnanih pa za 1.324,8 milijona tolarjev sklepov na terjatve dolžnika. Nekoliko več kot v letu 2002 je bilo v letu 2003 izdanih sklepov na premično premoženje, in sicer za 36.307,1 milijona tolarjev, poravnanih pa za 4.470,3 milijona tolarjev, kar predstavlja komaj 12,3 odstotka vseh izdanih sklepov. Sklepov na dolžnikove denarne prejemke je bilo v letu 2003 za 14.657,9 milijona tolarjev, poravnanih pa za 3.573,8 milijona tolarjev, to je 24,4 odstotni delež na izdana plačila.

Po podatkih iz poročila davčne uprave za leto 2003 je bilo v postopkih davčne izvršbe dolga iz premičnega premoženja opravljenih 5.730 rubežev premičnih predmetov v ocenjeni vrednosti 3.916,1 milijona tolarjev. Na podlagi rubeža je bilo poravnano za 2.272,8 milijona tolarjev davčnega dolga, to je za 32,3 odstotka več kot v letu 2002. Od tega so izterjevalci največkrat zarubili gotovino. Ponavadi se rubež gotovine opravlja v gostinskih lokalih in raznih trgovinah. Rubež motornih vozil se opravlja predvsem pri avtoprevoznikih, vendar se ponavadi starejših vozil ne zarubi. V letu 2003 je bilo precej rubežev vrednostnih papirjev. Rubež osnovnih sredstev se lahko prične šele po poteku 6 mesecev, ko se ugotovi, da dolžnik ne more poravnati davčnega dolga in nima drugega premičnega premoženja.

Slika 5.2 Davčna izvršba po načinu izterjave v letu 2003

Vir: avtor

V letu 2003 so bile za zavarovanje davčnega dolga izvršene vknjižbe zastavne pravice za 917 dolžnikov, in sicer za 5.465 milijonov tolarjev. Davčna uprava je pripravila 626 predlogov za izvršbo iz nepremičnega premoženja, od tega je sodišče izvedlo 186 izvršb v skupnem znesku 336,6 milijona tolarjev.

5.1.2 Davčna izvršba davkov po vrstah obveznosti

V spodnji tabeli je prikaz davčne izvršbe davkov po vrstah obveznosti. V prispevke za socialno varnost se štejejo vse vrste obveznega socialnega zavarovanja. Domači davki na blago in storitve so dajatve na proizvodnjo, pridobivanje, prodajo, prenos in dajanje blaga v najem. Sem spadajo davek na dodano vrednost, trošarine, davek od iger na srečo in na igralne avtomate, takse za obremenjevanje vode, komunalne in požarne takse, cestnine in drugo. V davke na dohodek in dobiček spada dohodnina, kot kompleksen davek na dohodke posameznikov ter davek od dobička pravnih oseb. Davki na premoženje so davki na uporabo, lastništvo ali prodajo premoženja in se zaračunavajo bodisi v določenem času, v enkratnem znesku ali ob prenosu lastništva, kot je dedovanje ali darila. Med davke na plačilno listo spadajo davki, ki jih plačujejo delodajalci na osnovi izplačanih plač zaposlenim. Drugi nedavčni prihodki so prostovoljno pokojninsko zavarovanje in davki iz naslova delovne dobe. Obveznosti, ki jih davčna uprava le izterjuje so razne denarne kazni, kot so cestnoprometni prekrški, denarne kazni iz naslova redarstva in raznih inšpekcij.

Tabela 5.7 Davčna izvršba po vrstah obveznosti za leto 2002

	Izdani sklepi	Plačani sklepi	Učinkovitost izvršbe	Deleži izvršbe
prispevki za socialno varnost	41.857,0	13.954,0	33,3	36,5
domači davki na blago in storitve	28.895,0	11.042,0	38,2	28,9
davki na dohodek in dobiček	18.076,0	7.176,0	39,7	18,8
obveznosti, ki jih DURS le izterjuje	7.080,0	2.601,0	36,7	6,8
davki na premoženje	3.397,0	1.936,0	57	5,1
nedavčni prihodki	2.178,0	788,0	36,2	2,1
davki na plačilno listo in delovno silo	1.681,0	637,0	37,9	1,7
drugi davki	360,0	94,0	26,1	0,2

Vir: http://www.gov.si/durs/other/letno_porocilo_2002.pdf

V zgornji tabeli lahko vidimo, da je bilo v letu 2002 izdanih največ sklepov za prispevke za socialno varnost v skupni vrednosti 41.857 milijonov tolarjev, poravnanih je bilo za 13.954 milijonov tolarjev, kar predstavlja 33,3 odstotno učinkovitost izvršbe. Sledijo domači davki na blago in storitve v znesku 28.895 milijonov tolarjev, od tega je bilo poravnano 11.042 milijona tolarjev, kar predstavlja 38,2 odstotka poravnanih sklepov. Sklepov za davke na dohodek in dobiček je bilo v letu 2002 izdanih za 18.076 milijona tolarjev, plačil pa je bilo za 39,7 odstotka, to je 7.176 milijona tolarjev. Velik odstotek vseh izdanih sklepov predstavljajo obveznosti, ki jih davčna uprava le izterjuje. V letu 2002 jih je bilo izdanih za 7.080 milijona tolarjev, poravnanih pa za 2.601 milijona tolarjev. Od 3.397 milijona tolarjev je bilo 57 odstotkov poravnanih davkov na premoženje. To je tudi najvišji odstotek izvršbe. Nedavčnih prihodkov je bilo poravnanih za 788 milijona tolarjev, kar predstavlja 36,2 odstotno izvršbo. V tem letu je bilo sklepov za davke na plačilno listo in delovno silo izdanih za 1.681 milijonov tolarjev, poravnanih pa 637 milijonov tolarjev, to je 37,9 odstotka od vseh izdanih sklepov.

Tabela 5.8 Davčna izvršba po vrstah obveznosti za leto 2003

	Izdani sklepi	Plačani sklepi	Učinkovitost izvršbe	Deleži izvršbe
prispevki za socialno varnost	45.139,3	15.751,3	34,9	35,6
domači davki na blago in storitve	35.862,3	13.319,2	37,1	30,1
davki na dohodek in dobiček	24.159,9	7.514,1	31,1	17,0
obveznosti, ki jih DURS le izterjuje	7.206,5	2.660,2	36,9	6,0
davki na premoženje	5.002,5	3.177,4	63,5	7,2
nedavčni prihodki	2.736,8	919,0	33,6	2,1
davki na plačilno listo in delovno silo	1.487,8	604,9	40,7	1,4
drugi davki	748,3	260,9	34,9	0,6

Vir: http://www.sigov.si/durs/other/letno_porocilo_2003.pdf

V letu 2003 je davčna uprava izdala za 45.139,3 milijona tolarjev sklepov za neplačane prispevke za socialno varnost, 35.862,3 milijona tolarjev za domače davke na blago in storitve, 24.159,9 milijona tolarjev za davke na dohodek in dobiček, 7.206,5 milijona tolarjev za obveznosti, ki jih le izterjuje, 5.002,5 milijona tolarjev za davke na premoženje, 2.736,8 milijona tolarjev za nedavčne prihodke, 1.487,8 milijona tolarjev za davke na plačilno listo in delovno silo ter 748,3 milijona tolarjev za druge davke.

Na podlagi izdanih sklepov je bilo največ poravnanih prispevkov za socialno varnost, in sicer v skupnem znesku 15.751,3 milijona tolarjev, sledijo domači davki na blago in storitve, ki so bili poravnani v skupni vrednosti 13.319,2 milijona tolarjev. Davkov na dohodek in dobiček je bilo poravnanih za 7.514,1 milijona tolarjev, plačil obveznosti, ki jih davčna uprava le izterjuje, je bilo za 6 odstotkov vseh plačil, to je 2.660,2 milijona tolarjev, plačil drugih davkov pa v skupnem znesku 4.962,2 milijona tolarjev ali 11,3 odstotka vseh plačil.

Konec leta 1999 je bil sprejet zakon o načinu poravnave dospelih neplačanih dajatev, s katerim so bili določeni pogoji o načinu poravnave dospelih neplačanih obveznih dajatev. Obročno poravnavo so lahko predlagale velike in srednje gospodarske družbe, v kolikor so imele na dan 31.12.1999 več kot 3 milijone tolarjev davčnega dolga, male gospodarske družbe, v kolikor je njihov davčni dolg na dan 31.12.1999 presegal 1 milijon tolarjev davčnega dolga, kmetje in člani njegovega gospodinjstva, če so konec leta presegli 200.000 tolarjev ali fizična oseba, pri kateri je bil znesek neplačanih terjatev več kot 500.000 tolarjev. V času obročnega odplačevanja se dolžnikom, ki so zaprosili za obročno odplačevanje niso obračunavale zamudne obresti

V letu 2002 je bilo na podlagi zgoraj navedenega zakona 530 milijonov odloženega davčnega dolga. V letu 2003 se je ta davčni dolg zmanjšal za 131,2 milijona tolarjev, vendar je bilo vplačil za 7,2 odstotka manj kot v letu 2002. navedeni zakon ni prinesel pričakovanih rezultatov, vendar pa so nekatera podjetja in zasebniki z obročnim plačevanjem premostili svoje finančne težave.

5.1.3 Učinkovitost izvršbe 2003/2002

Davčna uprava Republike Slovenije konec koledarskega leta pripravi letni plan dela po mesecih za naslednje leto. Planiranje podatkov pripravlja vsak oddelek na izpostavi posebej, seveda prej dobi od Davčnega urada smernice, po katerih mora pripraviti mesečni plan za celotno leto. V letnem načrtu se predvidijo zneski pobranih dohodkov, davčna izvršba, davčna kontrola, reševanje pritožb, število zaposlenih in materialna sredstva, ki so potrebna za delovanje davčne uprave. Učinkovitost dela davčne uprave se ugotavlja na podlagi doseženega letnega plana in primerjave podatkov iz letnega poročila za preteklo leto. Podatke o učinkovitosti delovanja davčne uprave pripravljajo in analizirajo torej na Generalnem davčnem uradu, ki jih potrди generalna direktorica davčne uprave.

Tabela 5.9 Primerjava izdanih sklepov za leto 2003 in 2002

	LETO 2003	LETO 2002	INDEKS 2003/2002
prispevki za socialno varnost	45.139,3	41.857,0	107,8
domači davki na blago in storitve	35.862,3	28.895,0	124,1
davki na dohodek in dobiček	24.159,9	18.076,0	133,7
obveznosti, ki jih DU le izterjuje	7.206,5	7.080,0	101,8
davki na premoženje	5.002,5	3.397,0	147,3
nedavčni prihodki	2.736,8	2.178,0	125,7
davki na plačilno listo in delovno silo	1.487,8	1.681,0	88,5
drugi davki	748,3	360,0	207,9

Vir: avtor

V zgornji tabeli je razvidno, da se je izdaja sklepov v letu 2003 glede na leto 2002 povečala, in sicer so se prispevki za socialno varnost povečali za 7,8 odstotka, domači davki na blago in storitve za 24,1 odstotka, davki na dohodek in dobiček za 33,7 odstotka, obveznosti, ki jih davčna uprava le izterjuje za 1,8 odstotka, davki na premoženje za 47,3 odstotka, nedavčni prihodki za 25,7 odstotka, davki na plačilno listo in delovno silo so se zmanjšali za 11,5 odstotka in drugi davki, ki so se povečali kar za 107,9 odstotka glede na preteklo leto. Glede na navedeno bi lahko ocenili, da se trend izdajanja sklepov povečuje in je lahko učinkovitost glede na izdane sklepe boljša kot v letu 2002. Dokaz o boljši učinkovitosti bomo lahko videli iz spodnje tabele, ker je prikazana davčna izvršba plačanih sklepov v letu 2002 in letu 2003.

Tabela 5.10 Primerjava plačanih sklepov za leto 2003 in 2002

	LETO 2003	LETO 2002	INDEKS 2003/2002
prispevki za socialno varnost	15.751,3	13.954,0	112,9
domači davki na blago in storitve	13.319,2	11.042,0	120,6
davki na dohodek in dobiček	7.514,1	7.176,0	104,7
obveznosti, ki jih DU le izterjuje	2.660,2	2.601,0	102,3
davki na premoženje	3.177,4	1.936,0	164,1
nedavčni prihodki	919,0	788,0	116,6
davki na plačilno listo in delovno silo	604,9	637,0	95,0
drugi davki	260,9	94,0	277,6

Vir: avtor

V zgornji tabeli lahko razberemo, da se je v letu 2003 glede na leto 2002 realizacija davčne izvršbe povečala. Plačilo prispevkov za socialno varnost na podlagi izvršbe v letu 2003 se je povečalo za 1.797,3 milijona tolarjev, kar predstavlja 12,9 odstotka glede na leto 2002, domači davki na blago in storitve so se povečali za 2.277,2 milijona tolarjev, to je za 20,6 odstotka več kot v lanskem obdobju, obveznosti, ki jih davčna uprava le izterjuje so se povečale za 2,3 odstotka, davčna izvršba davkov na premoženje se je povečala kar za 64,1 odstotka, nedavčni prihodki so se povečali za 16,6 odstotka, davki na plačilno listo in delovno silo so se glede na leto 2002 zmanjšali za 5 odstotkov in drugi davki so se povečali za 177,6 odstotka.

Po podatkih letnega poročila za leto 2003 lahko ugotovimo, da je v letu 2003 izdanih za 18,8 odstotka več sklepov o davčni izvršbi glede na leto 2002 in tudi realizacija izterjanih davkov se je v letu 2003 povečala za 16,2 odstotka glede na leto poprej. Iz tega ugotavljam, da se je učinkovitost davčne izvršbe v letu 2003 glede na leto 2002 izboljšala.

5.2 Vzroki za plačilno nesposobnost davčnih zavezancev

Pred dvajsetimi, tridesetimi leti je vsak, ki je želel delati, tudi dobil zaposlitev. Sedaj pa živimo v času, ko se je potrebno boriti za vsakdanji kruh. Tako se marsikdo v želji po dobrem zaslužku odloči, da bo registriral dejavnost, seveda na področju, ki ga najbolj obvlada. Ko se dandanes nekdo odloči, da bo ustanovil podjetje, se ob tem ne zaveda odgovornosti vodenja podjetja. To velja predvsem za samostojne podjetnike – posameznike, ki nimajo svojih zaposlenih.

Glavni vzroki za neplačevanje po mojem mnenju so:

- nepoznavanje zakonov,
- nepoznavanje posledic,
- finančna disciplina,

- negativna reklama,
- velika konkurenca in
- napačne poslovne odločitve.

Ko samostojni podjetnik registrira dejavnost, postane v tistem trenutku davčni zavezanec za plačevanje davkov, ker je s tistim dnem tudi samozaposlen. Velikokrat se namreč zavezanci pritožujejo, da še ne opravljajo dejavnosti in niso še ničesar zaslužili. Ne zavedajo se, da morajo plačevati prispevke za zdravstveno zavarovanje, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, starševsko varstvo in davek za poškodbe pri delu in predvsem to, da te prispevke plačujejo za svojo lastno socialno varnost. Zavod za zdravstveno zavarovanje se je nekoliko zaščitil, in sicer tako, da ima vsak, ki ima več kot 1.000 tolarjev dolga na prispevkih za zdravstveno zavarovanje, blokirano zdravstveno kartico in mora zdravstvene storitve plačati sam. Vendar po mojem mnenju ta blokada prizadene samo tiste dolžnike, ki nimajo veliko davčnega dolga, ostali dolžniki pa si zdravstvene storitve plačujejo sami. Prav tako se dolžniki ne zavedajo neplačevanja prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ker v primeru, da nimajo poravnanih teh prispevkov, nimajo priznane pokojninske dobe.

Seveda ni krivda neplačevanja davkov samo na strani davčnih zavezancev. V Sloveniji vlada velika finančna nedisciplina. Veliko ljudi namenoma ne poravnava računov. Tudi valute plačil so ponavadi do tri mesece, tako da dejansko davčni zavezanci nimajo denarnih sredstev za poravnavo obveznosti in so nelikvidni. Ko pa prejmejo denarna sredstva, morajo ponavadi nabaviti nov material za nadaljnje delo. Še vedno je veliko dela na črno. Podjetniki nimajo odprtega transakcijskega računa, oziroma jim ga banke zaradi neposlovanja z njim zaprejo.

V praksi se velikokrat sliši, da podjetniki plačujejo davke in prispevke izključno za plače zaposlenih na davčni upravi. Krivci za takšno razmišljanje so po mojem mnenju mediji, ki bolj ali manj kritizirajo, ne samo davčno upravo, ampak celotni javni sektor. To potrjuje tudi raziskava, v kateri je sodelovalo 150 direktorjev, 3000 računovodij, 500 samostojnih podjetnikov in 1003 polnoletnih, redno zaposlenih občanov in jo je v letu 2003 opravila družba za tržne raziskave Gral Iteo, ki je pokazala da davčna služba uživa večji ugled, kot ga prikazujejo mediji, zlasti glede korektnosti, podkupljivosti, apolitičnosti, spoštovanja zaupnosti podatkov o davčnih zavezancih, spoštovanja zakonodaje, pogleda nad prihodki in hitrosti izdajanja odločb (<http://www.ddnevnik.si/clanekb.asp?id=55113>). Tisti, ki imajo davčni dolg in davčno izvršbo seveda niso takega mnenja.

Veliko podjetnikov ima hudo konkurenco, zato se morajo zelo uveljaviti, pridobiti zaupanje strank, da dobijo posel in da se lahko od tega preživijo.

Zaradi napačnega poslovanja ponavadi dolžniki zabredejo v dolgove, iz katerih se ne morejo izkupati. Če so brez finančnih sredstev, potem lahko dajo vloge za odpis. Najbolj jih potem prizadene odpis prispevkov za pokojninsko zavarovanje, kajti potem nimajo delovne dobe.

5.3 Možnosti izboljšanja davčne izvršbe

Po podatkih davčne uprave je bilo leto 2003 zelo uspešno. Odmerjenih in obračunanih je bilo za 1.627.558,3 milijona tolarjev davkov in poravnanih je bilo kar 95,5 odstotkov. To pomeni, da se tekoče stanje davčnega dolga bolj ali manj obvladuje.

V letu 2003 se je pričelo z celovito obravnavo večjih dolžnikov, za katere se vodi posebna evidenca o opravljenih ukrepih davčne izvršbe. Uporabljati so se začele vse možne oblike izterjave, to je telefonska izterjava, osebni razgovori za ugotovitev plačilne sposobnosti, priprava finančnega načrta, poboti dolga z morebitnim vračilom dohodnine ali davka na dodano vrednost in zavarovanja terjatev.

Kljub temu se marsikateri dolžniki poskušajo izogniti plačevanju davka in pri tem uporabljajo neetična sredstva, zaradi katerih potem izgubijo zaupanje zaposlenega v Davčni upravi RS.

Eden od ciljev Davčne uprave, ki je objavljen v Strateškem načrtu Davčne uprave za obdobje 2001 do 2004, je doseči višjo raven prostovoljnega izpolnjevanja davčnih obveznosti. Davčni zavezanci bi se morali od vsega začetka zavedati, da je plačevanje davkov državljanska vrednota in da pomeni neplačevanje davkov negativne posledice v vodenju države in se zaradi tega življenje samo še poslabšuje. Nedvomno bi bila učinkovitost davčne izvršbe ob boljši promociji boljša. Iz strateškega načrta bi povzela tudi to, da bi morali pripraviti tudi predlog za vključitev davčnega izobraževanja v šolski sistem, kar bi prineslo po mojem mnenju dobre rezultate.

Učinkovitost davčne izvršbe je nedvomno pogojena z ustrezno kadrovske zasedbo, prostorsko, tehnično in programsko opremo v davčni upravi. Predlagati bi morali tudi spremembo zakona o finančnem poslovanju podjetij, in sicer tako, da bi se podjetje v primeru neplačevanja obveznih davkov in prispevkov zaprlo. To so tudi po mojem mnenju glavni vzroki, na katere bi moralo biti vodstvo bolj pozorno pri večanju učinkovitosti davčne izvršbe.

5.3.1 Kadri

Na dan 31.12.2003 je bilo v davčni upravi zaposlenih 2.585 delavcev. Po podatkih davčne uprave je to 76,4 odstotna zasedenost sistematiziranih delovnih mest. Na oddelku izterjave je bilo v letu 2002 zaposlenih 84 delavcev in se je v letu 2003 povečalo na 94.

V kolikor bi bilo delo na oddelku izterjave samo izdajanje sklepov o davčni izvršbi, bi bilo po mojem mnenju dovolj zaposlenih. Obseg delovnih nalog pa je precej večji.

Delavci oddelka rešujejo tudi vloge za odpis po 36. členu, vloge za podatke dolžnikov, vloge za podatke Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in Zavoda za zdravstveno zavarovanje. Zelo zamudno je tudi ugotavljanje davčnega dolga pred letom 1996, ker so bile celotne obveznosti v skupnem znesku knjižene na en konto. Pri izdelavi seznama izvršilnih obveznosti, ki je obvezna priloga davčne izvršbe na premočnine, je potrebno pridobiti vse odločbe, ki so v tem primeru izvršilni naslov, tako da se posredno v izdelavo vključuje celotna odmera. Zaposleni imajo tudi trikrat tedensko stranke in izdajo potrdil o plačanih davkih. Po mojem mnenju bi moralo vodstvo razmišljati o novih zaposlitvah in prerazporeditvah dela. Delavci bi morali pospešeno pripravljati davčne izvršbe na premočnine in nepremočnine. Mislim, da bi se marsikateri dolžnik »prestrašil« obiska terenskega izterjevalca in bi začel ukrepati v smislu reševanja davčnih dolgov. Z novim zakonom o davčnem postopku se je povečal obseg dela, ker se po novem vroča osebno tudi obvestila o neplačanem davku. Pri novem programu za izdajo obvestil in sklepov bo potrebno vnašati datume vročitve v program. Pri ugotavljanju zastaranja davčnega dolga bo to odličen pripomoček.

Mislim, da je pri uspešnem delu izrednega pomena tudi zadovoljstvo zaposlenega in na tem področju se v javni upravi po mojem mnenju naredi premalo. Z zakonom o javnih uslužbencih se je določilo ocenjevanje in nagrajevanje delavcev, vendar se še ne izvaja v celoti. Za podrobno poznavanje zakonov s področja davkov, bi moralo biti organiziranih več izobraževanj in usposabljanj. Poglavitni razlogi za nezadovoljstvo zaposlenih so po mojem mnenju slabi odnosi med zaposlenimi, ki so posledica preobremenjenosti.

5.3.2 Prostorska, tehnična in programska oprema

Ker se mora pri davčni izvršbi upoštevati davčno tajnost in dostojanstvo človeka bi moral vsak zaposlen imeti svojo pisarno. Večina poslovnih prostorov je v poslopih bivših občin. Premalo je tudi prostora za arhiv, ki je za izterjavo izrednega pomena, predvsem zaradi ugotavljanja vročitve in morebitnega zastaranja ter hitrejšega reševanja postopkov.

Zaradi zamudnega ugotavljanja izvršilnih naslovov bi bilo potrebno povezati različne baze podatkov v enotni informacijski sistem, da bi lahko z nekaj potezami prišel do zelenih podatkov. Pri izdaji sklepov o davčni izvršbi je potrebno še vedno ročno iskati zaposlitve in transakcijske račune dolžnikov in jih vnašati v bazo izterjave. Prav tako register davčnih zavezancev nima podatkov o upokojenicah, tako da je potrebno slednje preverjati na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Za hitro in učinkovito davčno izvršbo so informacije o zaposlitvah in transakcijskih računih izrednega pomena. Iskanje podatkov je zelo zamudno, tudi programi so počasni, zato menim, da bi se morala baza davčne izvršbe avtomatsko dnevno dopolnjevati. Na tak način bi bila davčna izvršba lahko precej učinkovitejša.

Velika zavora pri izdaji sklepov na premično premoženje je nedvomno tudi nepovezanost medsebojnih programov knjigovodstva, odmere in izterjave. V kolikor bi bil program povezan, bi bilo ugotavljanje izvršilnih naslovov nedvomno lažje, če bi se lahko te podatke pridobilo iz podatkov. Ker te povezave ni, ponavadi referenti izterjave čakajo na fotokopije odločb in vročilnic tudi en mesec do dva. Izredno zamudno je tudi ugotavljanje izvršilnih naslov, ki poteka tako, da se izpišejo knjigovodske kartice za posamezna leta in se iz teh podatkov potem ročno prepisuje zneske davčnega dolga po obdobjih z valutami plačila in izvršljivostjo iz izdanih odločb. Davčna izvršba na premično premoženje bi bila hitrejša in nedvomno tudi učinkovitejša.

6 SKLEP

Brez finančnih sredstev nebi mogla funkcionirati nobena vlada, zato so v vsaki državi pomembni davki, ki posredno omogočajo pravno varnost in socialno stabilnost. Naloga celotne Davčne uprave je, da so odmerjene davčne obveznosti tudi plačane. Ponavadi davčni zavezanci plačujejo davke prostovoljno, v nasprotnem primeru pa je potrebno uporabiti prisilna sredstva. Tako za zaposlene kot za davčne zavezance je izrednega pomena poznavanje zakonov, postopkov ter ostalih pravic in dolžnosti. Slednje bi lahko velikokrat pripomoglo k zmanjšanju davčnih konfliktov in nejasnosti. Kljub temu, da se ves čas davčne zavezance informira z različnimi brošurami in zloženkami in s tem pospešuje višjo raven prostovoljnega plačevanja, nekateri še vedno razmišljajo, da plačujejo davke izključno državi in od tega nimajo nikakršne koristi. Davčnim zavezancem bi se moralo privzgojiti, da je plačevanje davkov državljska vrednota, ne pa zakonska obveznost.

Učinkovita davčna izvršba je tista, ki se na nastali davčni dolg hitro odzove, vendar pri tem ne uporabi najbolj strogih sredstev, temveč se pri izvršbi poslužuje manj restriktivnih postopkov kot je obvestilo o neplačanem dolgu, telefonska izterjava in poziv na razgovor. Velika večina davčnih zavezancev se trudi pravočasno plačevati davčne obveznosti, kajti davčna izvršba dolga je del postopka, ki ga zaradi velike stopnje prisile, ki je pri tem uporabljena in zaradi ekonomskih posledic, ne želi nihče. Žal nekateri podjetniki zaradi velike finančne nediscipline, ker jih njihovi odjemalci ne poravnajo računov, ne morejo poravnati svojih davčnih obveznosti.

Davčni izterjevalec mora znati v vsakem trenutku oceniti situacijo dolžnika in jo rešiti. Ugotoviti mora kateri način in katero sredstvo davčne izvršbe je za dolžnika bolj ugodno. To je odvisno od okoliščin in od posameznega primera.

Davčna izvršba se uvede z namenom, da se izterja neporavnani davčni dolg, ki ga dolžnik ni poravnal v predpisanem roku. Pri izvršbi je potrebno upoštevati načela davčne izvršbe, tako da je za dolžnika čim manj boleča, ampak da bo dosežen osnovni cilj, to je plačilo davčnega dolga. Prisilna izterjava na nepremično premoženje je dovoljena le v primeru, če davka ni možno izterjati iz njegovih osebnih dohodkov, prejemkov na transakcijskem računu in premičnega premoženja. Po ustaljenih izkušnjah je najugodnejša davčna izvršba iz dolžnikovih denarnih prejemkov, vendar se dolžniki s tem ne strinjajo, kajti, če se jim blokira račun, niso več sposobni normalno poslovati in to lahko privede do nerešljive situacije, katere posledica je lahko zaprtje podjetja.

Vzrok za slabo izvršbo je v prvi vrsti slab informacijski sistem, ki bi ga bilo treba poenotiti, poenostaviti in centralizirati. Register davčnih zavezancev bi moral biti dnevno dopolnjevan s podatki iz uradnih evidenc. To so podatki o stalnem prebivališču, ki so potrebni na vročanje uradnih dokumentov in spisov, sveži podatki o zaposlitvah in odprtih transakcijskih računih. Register davčnih zavezancev bi moral biti tudi dopolnjen

s podatki o davčnih zavezancih, ki so v pokoju, o lastništvu vrednostnih papirjev in lastništvu zemljišč na območju Slovenije. Vse to bi pripomoglo k hitrejši, pravilni in predvsem učinkovitejši davčni izvršbi. Tako za davčne uslužbence kot za dolžnika bi bila dobrodošla uvedba zakona, s katerim bi se ob daljšem neplačevanju davkov in obveznosti zaprlo dejavnost dolžnika, ker se v tem primeru davčni dolg nebi povečeval, oziroma bi se ob neplačevanju povečevale samo zamudne obresti.

Ob sprejemanju novih zakonov s področja davkov in prispevkov bi moral davčni organ organizirati izobraževanja za vse zaposlene, ker bi moral vsak zaposlen v davčnem organu vsaj okvirno poznati vse zakone in podzakonske predpise v okviru davkov. V praksi se velikokrat zgodi, da ne znaš odgovoriti stranki, ki te sprašuje o zadevah s področja davkov. Kar se tiče motiviranja uslužbencev bi povzela naslednje usmeritve (Trunk Širca in Tavčar 1998, 94):

- odprto komuniciranje, ciljno vodenje,
- skorajšnje povratne informacije o uspešnosti in neuspešnosti,
- pravočasno obvladovanje nasprotij, preden prerastejo v spore,
- usposabljanje in osebni razvoj,
- nagrajevanje kot kombinacija materialnega in nematerialnega.

Mislím, da bi morala vlada posvetiti več pozornosti povečevanju učinkovitosti davčne izvršbe, in sicer da bi zaposlila več delavcev za področje izvršbe in financirala posodobitev tako programov za davčno izvršbo kot tudi baz podatkov, ki so nujno potrebni pri postopku davčne izvršbe.

7 LITERATURA IN VIRI

Literatura

- Brejc, Miha. 1996. *Organiziranje upravnega dela*. Ljubljana: Visoka upravna šola.
- Breznik, Janez, Zdenka Štucin in Jonika Marflak. 2001. *Zakon o splošnem upravnem postopku s komentarjem*. Ljubljana: GV Založba.
- Čok, Mitja, Valentina Prevolnik in Tine Stanovnik. 1998. *Javne finance v Sloveniji*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Horvat, Franjo. 2001. *Vrste davkov in drugih dajatev, ter načini plačevanja*. Ljubljana: Ministrstvo za finance.
- Ivanko, Štefan. 1999. *Urejenost podjetja – strukture in procesi*. Koper: Visoka šola za management.
- Jerovšek Tone. 2000. *Novi zakon o davčnem postopku*. Ljubljana: Inštitut za statusno pravne zadeve.
- Lipovec, Filip. 1987. *Razvita teorija organizacije*. Maribor: Založba Obzorja.
- Marinšek, Magda. 2002. *Pravna sredstva v postopku davčne izvršbe*. 2002. Ljubljana: Ministrstvo za finance.
- Milost, Franko in Vilma Milunovič. 2001. *Obdavčitev podjetij*. Koper: Visoka šola za management.
- Novak, Simona. 2001. *Davki: pravice in dolžnosti davkoplačevalcev in vse kar morate vedeti o davčnem postopku*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Pernek, Franc. 2001. *Finančno pravo in javne finance*. Maribor: Pravna fakulteta.
- Pernek, Franc in soavtorji. 2002. *Davčna šola (Zbirka gradiv)*. Maribor: Davčni inštitut.
- Šinkovec, Janez in Boštjan Tratar. 2002. *Zakon o davčnem postopku s komentarjem*. Lesce: Založba Oziris.
- Stanovnik, Tine. 1998. *Javne finance*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Špes, Damijan. 2004. *Optimiranje davčnih obveznosti*. Skoke: Bilans Trade.
- Tavčar, Mitja. 1999. *Razsežnosti strateškega managementa*. Koper: Visoka šola za management.
- Trunk Širca, Nada in Mitja I. Tavčar. 1998. *Management nepridobitnih organizacij*. Koper: Visoka šola za management.
- Volk, Dida. 2001. *Izvršba: izterjava denarnih terjatev in vse kar morate vedeti o sodnem postopku*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Žurga, Gordana. 2001. *Kakovost državne uprave: pristopi in rešitve*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Viri

<http://www.ddnevnik.si/clanekb.asp?id=55078>
<http://www.ddnevnik.si/clanekb.asp?id=55113>
<http://www.ddnevnik.si/clanekb.asp?id=65795>
<http://www.ddnevnik.si/clanekb.asp?id=82552>
<http://www.ddnevnik.si/clanekb.asp?id=91826>
<http://www.sigov.si/durs/index.php?f=16,05,04.html>
http://www.gov.si/durs/other/letno_porocilo_2001.pdf
http://www.gov.si/durs/other/letno_porocilo_2002.pdf
http://www.sigov.si/durs/other/letno_porocilo_2003.pdf
http://www.gov.si/durs/other/strateski_nacrt_durs_slo.pdf
<http://www.gov.si/durs/other/uradi/dugu.pdf>
<http://www.gov.si/durs/other/uradi/dulj.pdf>
Ministrstvo za finance. 2002. *Interno gradivo Postopek prisilne izterjave (gradivo za izobraževanje)*. Ljubljana: Ministrstvo za finance.
Ministrstvo za finance. 2004. *Postopek davčne izvršbe*. Ljubljana: Ministrstvo za finance.
Pravilnik o podrobnejših kriterijih za odpis, delni odpis, obročno plačilo in odlog plačila davčnemu zavezancu – fizični osebi. (Uradni list RS, št. 54/04 in 57/04).
Zakon o davčnem postopku (ZDavP-1). Uradni list RS, št. 54/04.
Zakon o davčni službi (ZDS-1). Uradni list RS, št. 57/04 in 139/04.
Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1). Uradni list RS, št. 20/04 - UPB2, 54/04 (56/04, 62/04, 63/04- popr.), 136/2004 Odl.US.
Zakon o prispevkih za socialno varnost (ZPSV). Uradni list RS, št. 5/96, 34/96, 3/98, 81/00 in 97/01.
Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP). Uradni list RS, št. 80/99, 70/00, 52/02 in 73/04).
Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP). Uradni list RS, št. 97/01 in 76/03.
Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (ZZZPB) Uradni list RS, št. 5/91, 12/92, 71/93, 2/94, 38/94, 80/97-odločba US in 67/02.
Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Uradni list RS, št. 20/04 - UPB.